

Význam historických statistických a prostorových dat pro společenskovední výzkum

Tomáš Kostecký

Konference Sociálně prostorová diferenciacie Českých zemí
v historické perspektivě, Praha 4.6.2015

K čemu jsou sociálním vědám užitečná historická data?

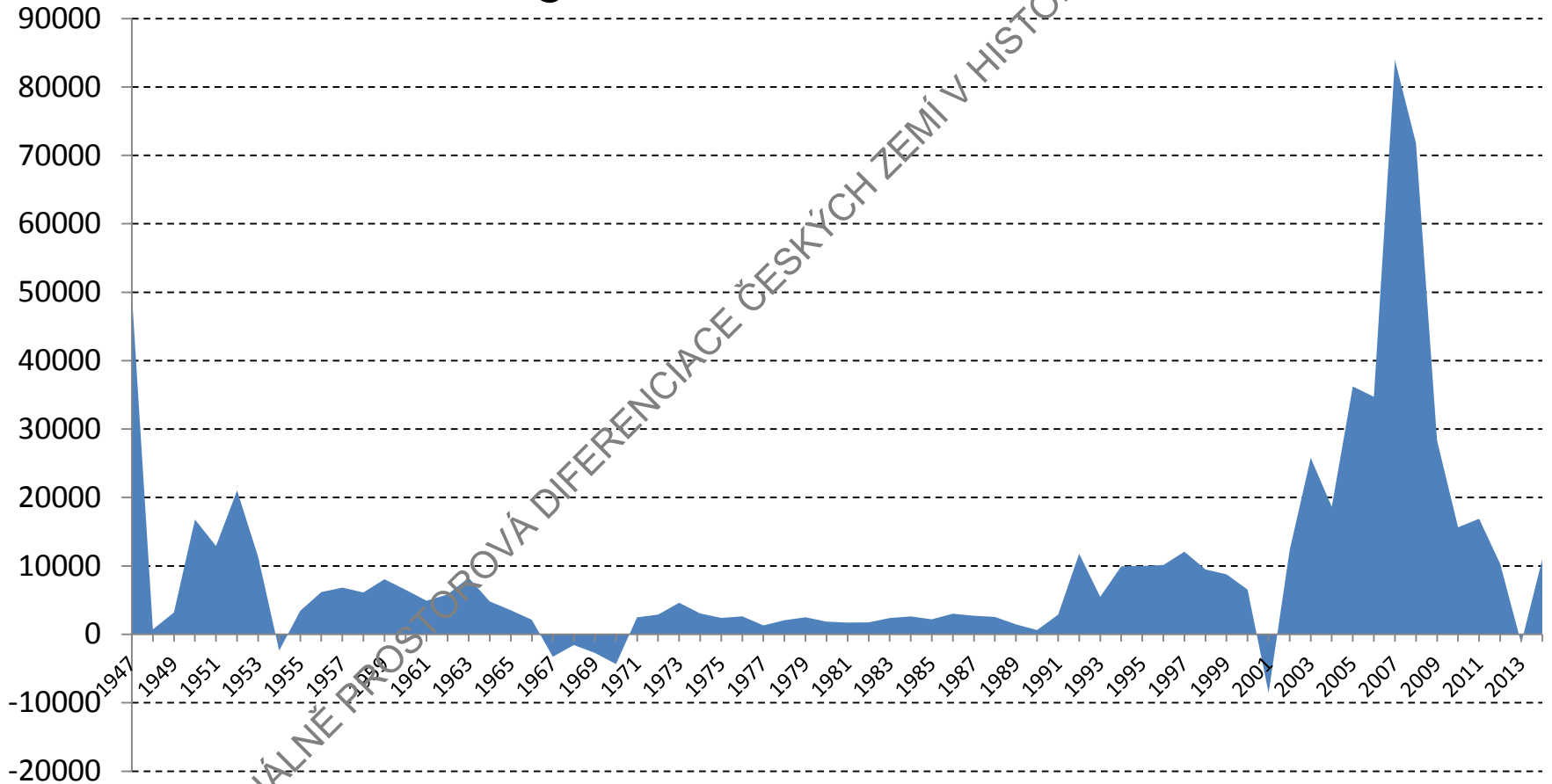
- Sociální vědy se snaží o analýzu a pochopení společenských struktur, procesů a jevů
- Předmětem výzkumu mohou být:
  - Historické společnosti
  - Současné společnosti

K čemu jsou historická data při zkoumání současných společností?

- Historie jako „modelový případ“ nějakého procesu/jevu (ekonomické transformace, politické změny, krizové situace, války, sociálně-prostorové změny...)
- Historie jako jeden z faktorů ovlivňujících přítomnost (teorie path-dependency)

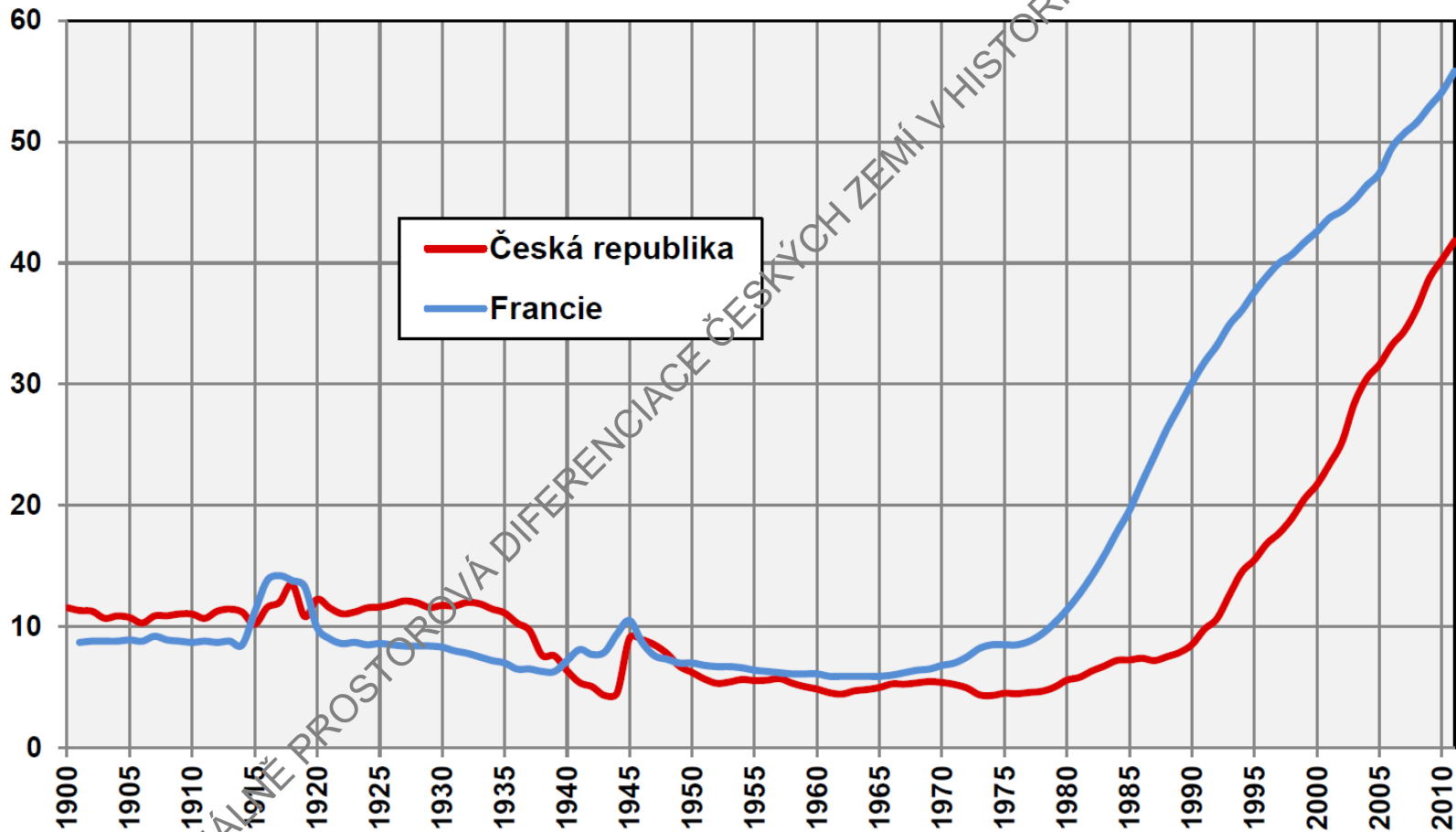
Příklady historických statistických dat

Saldo zahraniční migrace

Příklady historických statistických dat

Procento živě narozených mimo manželství

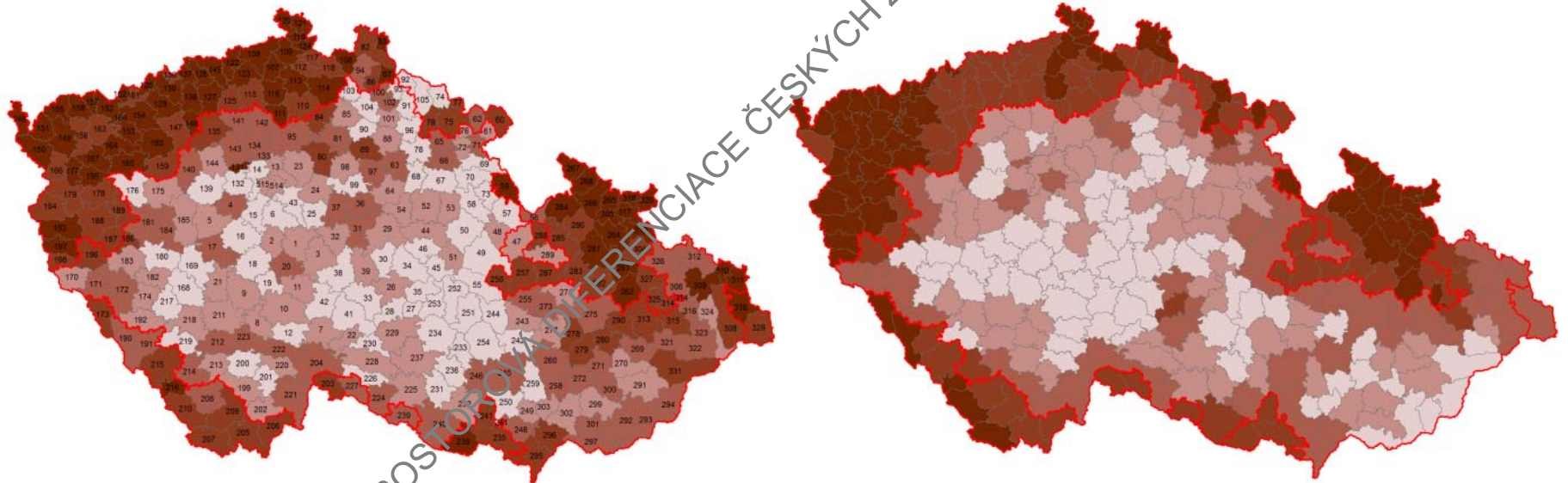
K čemu jsou sociálním vědám prostorová historická data?

- Sociální procesy a jevy existují v čase a prostoru
- Prostor představuje:
  - Kontext, ve kterém se odehrávají sociální jevy a procesy
  - Další dimenzi diferenciací sociálních jevů a procesů (např. sociální nerovnosti v. sociálně prostorové nerovnosti)

Dlouhodobé působení historických faktorů na volební chování

Neúčast v prezidentských volbách
2013

Procento německé populace 1930

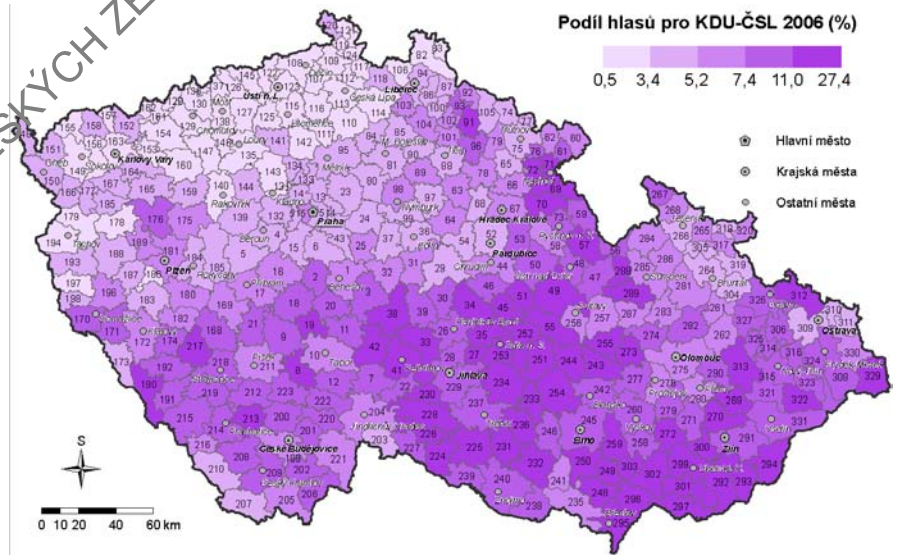
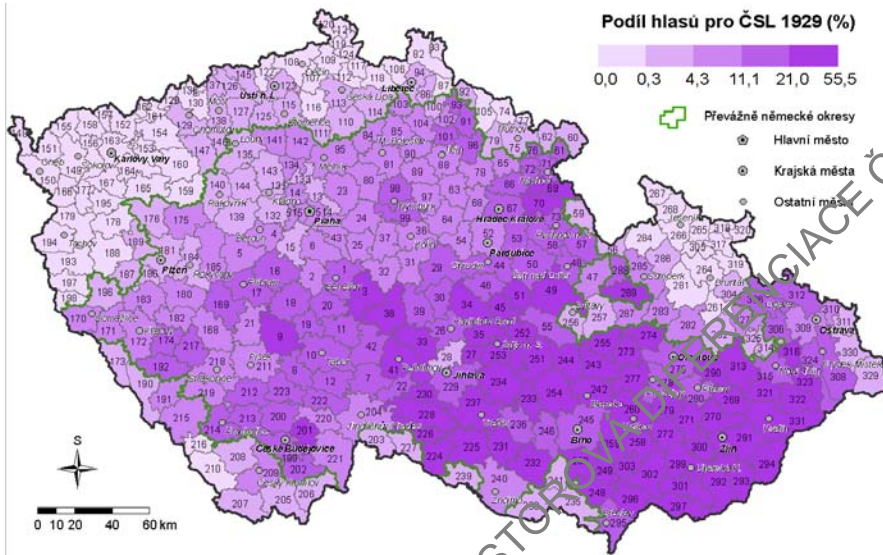

Dlouhodobé působení historických faktorů na volební chování

% hlasů pro ČSL 1929

% hlasů pro KDU-ČSL 2006

Dlouhodobé působení historických faktorů na volební chování

	Rok konání polistopadových voleb				
	1992	1996	1998	2002	2006
ODS x ČSND 1929	,51	,51	,54	,51	,51
ČSSD x ČSDSD 1935	,50	,19	,20	,15	-,01
KSČM x KSČ 1935	,41	,19	,12	,10	-,03
KDU-ČSL x ČSL 1935	,86	,81	,78	,70	,82
SPR-RSČ x NOF 1935	,19	-,01	-,13		

Pearsonův korelační koeficient, N = 326

Prostor a sociologický výzkum

- Prostorová dimenze diferenciaci bývá v sociologickém výzkumu podceňována
- Reprezentativní výběr populace = vzorek, který má vypovídat o celé populaci
  - pravděpodobnostní (náhodný) výběr
  - kvótní výběr (kvótní znaky = pohlaví, věk, vzdělání, rodinný stav, velikost místa bydliště, kraj...)

Děkuji za pozornost

SOCIÁLNĚ PROSTOROVÁ DIFERENCIACE ČESKÝCH ZEMÍ V HISTORICKÉ PERSPEKTIVĚ

Otázky do diskuse

- Jaká historická statistická data existují a mohou ještě být potenciálně geo-lokalizována?
- Co děláme pro to, abychom budoucím generacím poskytnuli jejich budoucí „historická statistická a prostorová data“?